

UNIwersytet MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU
Collegium Medicum im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy
Katedra Kosmetologii i Dermatologii Estetycznej

85-067 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 13-15

e-mail: kkosmet@cm.umk.pl

tel. (52) 585-3424

dr hab. n. med. Barbara Zegarska, prof. UMK

Bydgoszcz 03.04.2017

Katedra Kosmetologii

i Dermatologii Estetycznej

Collegium Medicum w Bydgoszczy

UMK w Toruniu

OCENA

PRACY NA STOPIEŃ DOKTORA NAUK O ZDROWIU mgr JOANNY MAŁGORZATY ARTKOP pt.: „ANALIZA CZYNNIKÓW WPLYWAJĄCYCH NA JAKOŚĆ ŻYCIA KOBIET Z CELLULITEM I PORÓWNANIE SKUTECZNOŚCI WYBRANYCH ZABIEGÓW”.

Cellulit to defekt w obrębie tkanki tłuszczowej, polegający na obrzękowych, stwardnieniowych i włókniejących zmianach tkanki podskórnej. Jego etiologia nie jest do końca poznana, wiadomo jednak, że zwyrodnienie to polega na zmianach zachodzących w adipocytach, naczyniach krwionośnych i limfatycznych oraz w skórze. Objawy cellulitu, nazywane także „skórką pomarańczową”, umiejscawiają się najczęściej w obszarze ud, bioder, brzucha. Określenie cellulit pojawiło się po raz pierwszy w 1920 roku w publikacji francuskich lekarzy Alquier i Paviot. Rozpowszechnione zostało w latach 70-tych ubiegłego stulecia. Cellulit nazywany jest również lipodystrofią gynoidalną (ang. *gynoid lipodystrophy* - GLD), panikulopatią obrzękowo – włóknisto - stwardnieniową (ang. *edematous-fibrosclerotic panniculopathy* PEFS lub EFP), guzkowym twardniejącym zwyrodnieniem tłuszczowym (ang. *nodular liposclerosis*). Cellulit jest jednym z najczęściej występujących defektów w obrębie

ciała. Występuje zarówno u osób otyłych, jak i szczupłych. Dotyczy głównie kobiet w okresie pokwitania oraz w okresie okołomenopauzalnym. Defekt ten pojawia się u kobiet wszystkich ras, częściej u kobiet rasy białej niż Azjatek czy Afroamerykanek. Częstość występowania określa się na poziomie 85-98% populacji kobiet i około 2% populacji mężczyzn a różnica ta spowodowana jest odmienną budową tkanki podskórnej co też Autorka w sposób szczegółowy omówiła we wstępie.

Jest wiele teorii powstawania cellulitu takich jak: teoria zaburzeń równowagi hormonalnej, układu krążenia i limfatycznego, teoria genetyczna oraz teoria czynników środowiskowych lecz nadal pozostaje wiele niewiadomych. Chociaż współczesne metody likwidacji opierają się na stosowaniu różnego rodzaju kosmetyków o działaniu tzw. antycellulitowym oraz coraz nowocześniejszej aparatury to nadal nie ma takiej terapii dzięki, której można całkowicie usunąć zmiany. Obecnie często w celu osiągnięcia jak najlepszych efektów stosuje się terapie łączone z zastosowaniem nowoczesnych technologii.

Stąd też opracowanie przez mgr Joannę Małgorzatę Artkop, pod opieką promotor: prof. dr hab. n. farm. Elżbiety Budzisz oraz promotora pomocniczego: dr n. med. Anna Erkiert – Polgij tematu „Analiza czynników wpływających na jakość życia kobiet z cellulitem i porównanie skuteczności wybranych zabiegów” uważam za przydatne, celowe i wartościowe.

Przedstawiona do oceny praca, cechuje się starannością edytorską, liczy 119 stron i ma typowy układ dla rozpraw doktorskich. Składa się z wykazu skrótów, wstępu, celu pracy, materiałów i metod, wyników, omówienia, wniosków, streszczenia w języku polskim i angielskim oraz piśmiennictwa, spisu rycin i tabel. Dodatkowo Autorka dołączyła załączniki takie jak: Zgoda Komisji Bioetyki, Ankieta samooceny cellulitu, Ankieta oceny odczuć i poziomu zadowolenia z przeprowadzonych zabiegów, Kwestionariusz ankiety DLQI – polska wersja językowa oraz Informację dla pacjenta i Formularz świadomej zgody badanego.

W rozdziale pierwszym mgr Joanna Małgorzata Artkop w sposób szczegółowy, na podstawie starannie dobranego piśmiennictwa, zarówno polskiego jak i zagranicznego, wprowadza czytelnika w zagadnienie a następnie omawia przyczyny występowania, objawy, lokalizację cellulitu, klasyfikację i diagnostykę. Najwięcej uwagi Autorka poświęciła metodom zarówno kosmetycznym jak medycznym likwidacji tego defektu co wydaje się uzasadnione. Następnie w sposób szeroki omawia pojęcie jakości życia. W przedstawionej do oceny rozprawie cele, jakie zostały wyznaczone są sformułowane w sposób jasny i

przejrzysty. W dotychczasowych opracowaniach naukowych brak jest prac, w których ocenia się w sposób wiarygodny i mierzalny jaki to poważny problem dla większości kobiet. Ze względu na powszechność występowania cellulitu i duży nacisk, jaki kładzie się obecnie na wygląd, uznano za istotne podjęcie badań dotyczących określenia czynników, które wpływają na jakość życia kobiet oraz wskazanie skutecznych zabiegów antycellulitowych. Doktorantka założyła dwa cele główne i sześć szczegółowych.

Głównymi celami badań było:

1. Przeprowadzenie analizy potencjalnych czynników wpływających na jakość życia kobiet z objawami cellulitu (np. stopień nasilenia cellulitu, wskaźnik BMI, wiek, miejsce zamieszkania).
2. Porównanie skuteczności wybranych metod redukcji lipodystrofii gynoidalnej za pomocą urządzenia wykorzystującego promieniowanie elektromagnetyczne o częstotliwości fal radiowych (radiofrekwencję) i masażu rolkowego próżniowego na wybranej grupie pacjentów.

A celami szczegółowymi była:

1. Ocena czy wiek i nasilenie cellulitu ma wpływ na jakości życia u kobiet.
2. Określenie czy wiek i wskaźnik BMI mają wpływ na nasilenie objawów cellulitu.
3. Określenie czy aktywność fizyczna wpływa na występowanie objawów cellulitu.
4. Ocena i porównanie skuteczności masażu próżniowego rolkowego i radiofrekwencji.
5. Porównanie skuteczności powyższych zabiegów antycellulitowych u kobiet przed i po menopauzie.
6. Ocena czy masaż próżniowy rolkowy i radiofrekwencja postrzegane są przez badane kobiety jako satysfakcjonujące metody redukcji objawów cellulitu.

W rozdziale materiał i metody mgr Joanna Małgorzata Artkop w sposób przejrzysty omawia charakterystykę grupy, zasady kwalifikacji do badań, rodzaje kwestionariuszy oraz trafnie dobraną i wykonaną analizę statystyczną. Badania przeprowadzono u 237 kobiet,

świadomie i dobrowolnie wyrażających zgodę na udział w badaniu, z nasileniem cellulitu według skali Nürnbergera & Müllera 0, 1 i 2 stopniem. U 62 kobiet z cellulitem wykonano serię zabiegów antycellulitowych: 31 kobiet poddano zabiegom z wykorzystaniem promieniowania elektromagnetycznego o częstotliwości fal radiowych (RF – radiofrekwencji) aparatem Maximus TriLipo® PollogenTM a u 31 kobiet wykonywano zabieg masażu próżniowego rolkowego aparatem Integral Endermologie® LPGTM. Wszystkie badane (N=237) wypełniły standaryzowany kwestionariusz określający wskaźnik jakości życia zależny od dolegliwości skórnych (DLQI) oraz wywiad bezpośredni - ankietę diagnostyczną samooceny związanej z cellulitem. Dodatkowo grupa 62 kobiet poddana serii zabiegów wypełniała ankietę dotyczącą oceny efektów zabiegowych i satysfakcji.

Wyniki badań zostały przedstawione przez Autorkę przejrzysto w postaci 47 kolorowych rycin i 9 tabel. Jest to dokumentacja świadcząca o samodzielnym wykonaniu przez Doktorantkę badań. Wszystkie uzyskane wyniki zostały poddane odpowiednio dobranej analizie statystycznej i jak wcześniej zaznaczałam prawidłowo wykonanej.

Wyniki badań przeprowadzonych przez Doktorantkę zostały przedyskutowane z aktualnymi danymi z piśmiennictwa. Dyskusja świadczy o dużej dojrzałości Autorki do rozwiązywania zagadnień naukowych.

W oparciu o uzyskane wyniki mgr Joanna Małgorzata Artkop sformułowała 7 wniosków, logicznie wypływających z wyników przeprowadzonych badań i stanowiących wyczerpującą odpowiedź na podjęte cele badawcze. Na podstawie badań i analizy całościowej wyników badań stwierdzono, że wybrane zabiegi masażu próżniowego rolkowego i radiofrekwencji są bezpieczne i skuteczne w redukcji cellulitu, co potwierdzały wyniki ankiety. Lepsze efekty uzyskano po zastosowaniu endermologii niż radiofrekwencji. Czynniki takie jak wiek czy wzrost wskaźnika BMI wpływały na nasilenie objawów cellulitu, natomiast aktywność fizyczna zmniejsza ryzyko wystąpienia lub nasilenia tych objawów. Masa ciała oraz nasilenie objawów cellulitu wyraźnie obniża jakość życia kobiet, co może wpłynąć na ich funkcjonowanie zawodowe, towarzyskie i społeczne.

Trafnie dobrane i cytowane piśmiennictwo, głównie z ostatnich 10 lat zawiera 126 pozycji. Doktorantka wykazała się dobrą umiejętnością korzystania z bogatej literatury przedmiotu zarówno we wprowadzeniu jak i w dyskusji, zręcznie cytując właściwe pozycje piśmiennictwa.

Nie mam żadnych zastrzeżeń merytorycznych, dotyczących doboru metod badawczych ani interpretacji wyników. Pracę oceniam pozytywnie. Spełnia ona wszystkie ustawowe warunki określone dla rozpraw doktorskich, stanowi wartościową pozycję w badaniach dotyczących stosowanych metod w terapii objawów cellulitu oraz poprawy jakości życia powstałej w wyniku zmniejszenia objawów. Doktorantka dokonała dokładnej analizy i korzystała z właściwie dobranych testów statystycznych. Podsumowując należy stwierdzić, że przedstawiona przez mgr Joannę Małgorzatę Artkop praca świadczy o dużym zaangażowaniu w badaniach oraz znajomości tematu.

Rozprawa doktorska spełnia warunki określone w art.13 Ustawy z dnia 14 marca 2003r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U.nr 65, poz.595 z późn.zm).

W związku z powyższym mam zaszczyt przedłożyć Wysokiej Radzie Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Łodzi wniosek o przyjęcie ocenionej pracy jako rozprawy na stopień doktora nauk o zdrowiu i dopuszczenie mgr Joanny Małgorzaty Artkop do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

B. Lejciec